

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4404/23
6.9.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Данице Косовац и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Лазаревић, адвокат из Београда, Хиландарска 14, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Мићић, адвокат из Београда, Крупањска 26, ради утврђења ништавости усменог завештања, одлучујући о жалбама тужене, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 2374/20 од 7.6.2023. године, у седници већа одржаној дана 6.9.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 2374/20 од 7.6.2023. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2374/20 од 7.6.2023. године, првим ставом изреке, утврђено је да је ништав усмено завештање сада покојног ВВ, бившег из ..., проглашено на рочиштима дана 24.3.2014. године и 20.5.2014. године у оставинском поступку пред Првим основним судом у Београду под О 17935/13, којим је сада покојни ВВ за наследника на заоставштини означио тужену ББ из ..., што је тужена дужна признати и трпети. Другим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 932.744,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против наведене пресуде тужена је изјавила две жалбе побијајући исту из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Испитујући правилност ожалбене пресуде сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалбе тужене

нису основане.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 3 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, пред Првим основним судом у Београду у предмету О 17935/13 у поступку расправљања заоставштине иза покојног ВВ, на рочишту одржаном дана 24.3.2014. године, проглашено је усмено завештање на записнику о саслушању сведока усменог завештања, који су потврдили последњу вољу завештаоца да сву своју имовину оставља туженој ББ, својој разведеној супрузи, а на рочишту од 20.5.2014. године, проглашено је још једно усмено завештање сада покојног ВВ, где су сведоци усменог завештања у својим изјавама потврдили да су почетком новембра 2013. године, били лично присутни у болници “...” када је оставилац усмено изјавио да опозива своје претходно завештање којим је завештао своју имовину ГГ и да исту целокупну имовину оставља туженој у наслеђе. Решењем истог суда О 17935/13 од 21.4.2015. године, упућени су наследни учесници АА (тузилац) - рођени брат оставиоца и непарничар ГГ да у својству тужилаца покрену парницу против тужене ради утврђења ништавости усменог завештања проглашеног на рочишту одржаном дана 20.5.2014. године. То решење постало је правноснажно дана 21.3.2018.године.

Сада покојни ВВ оболео је од малигне неоплазме мозга, која болест је дијагностикована дана 18.10.2013. године, када је већ била у одмаклој фази, тако да није могао да се оперише. У Болници “...” примљен је дана 24.10.2013. године, где је био до смрти дана 22.11.2013. године.

Према налазу комисије вештака Института за судску медицину – Медицинског факултета Универзитета у Београду од 2.12.2022. године и изјашњења вештака на примедбе тужене на рочишту одржаном дана 28.3.2023.године, локализација тумора код сада пок. ВВ била је у стратешки најважнијем делу мозга који утиче на глобално функционисање мозга и типичан је пример болести мозга која нарушава сваку способност схватања, а луцидни интервал се искључује код такве болести, па не постоји светао тренутак. Сада пок. ВВ у периоду од 16.10.2013.године, па до наступања смртног исхода дана 22.11.2013.године, а самим тим и у време сачињавања спорног усменог завештања, није могао да схвати значај и последице радње коју предузима, односно није био способан за расуђивње и за слободно изражавање воље.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и стања у списима, првостепени суд у складу са чланом 156 Закона о наслеђивању и чланом 10 Закона о облигационим односима, разматрајући прво приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца оценио да је исти неоснован, пошто је тужилац рођени брат сада покојног ВВ и лице које је по законском реду наслеђивања било позвано за наслеђе због чега је и легитимисан да оспорава пуноважност спорног усменог завештања. Првостепени суд је разматрајући приговор тужене о непотпуној пасивној легитимацији да тужбом нису

обухваћени сви нужни јединствени супарничари оценио да је исти неоснован, јер се правне последице евентуалне ништавости протежу на сва лица која претендују на наслеђе, иако је наследни учесник ГГ из оставинског поступка, поред тужиоца упућена на парницу. Након тога, првостепени суд је оценио да је за настанак завештања потребно постојање слободно и озбиљно формиране воље и намере, а у супротном ако такве воље нема, правни посао, у конкретном случају завештање, не настаје, те је у таквом случају иста правна последица у ситуације када се завештање поништава или се утврђује његова ништавост, па је усвојио тужбени захтев.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку разлоге које у целости прихвата Апелациони суд у Београду и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Одредбом члана 110 став 1 Закона о наслеђивању (“Службени гласник РС” бр.46/95 и 101/03), који је важио у време сачињавања спорног завештања прописано је да завешталац може последњу вољу усмено изрећи пред три истовремено присутна сведока ако због изузетних прилика не може сачинити писмено завештање. Ставом 2 истог члана прописано је да усмено завештање престаје да важи по истеку 30 дана од дана престанка прилика у којима је сачињено.

Услови за пуноважност усменог завештања као ванредне форме завештања прописани су цитираним одредбом члана 110 Закона о наслеђивању и захтевају строгу формалност при сачињавању, условљену истовременим присуством три завештајна сведока и постојање изузетних прилика због којих завешталац није у могућности да сачини неки други облик завештања. Осим тога, способност завештаоца за расуђивање мора бити очувана.

За пуноважност усменог завештања, као изузетне форме завештања нужно је не само да постоје изузетне прилике у објективном смислу, него да су оне спречиле завештаоца да састави другу форму завештања. Усмено завештање је строго формално – правни посао за чију пуноважност морају бити испуњени сви услови прописани Законом о наслеђивању.

Неосновано се жалбом тужене оспорава утврђено чињенично стање указивањем да је првостепени суд чињеницу да завешталац у тренутку сачињавања спорног усменог завештања није био способан за расуђивање утврдио само из налаза и мишљења комисије судских вештака Института за судску медицину Медицинског факултета Универзитета у Београду и њиховог усменог изјашњења на рочишту, као и да је вештачење обавила недовољна стручна комисија.

Према стању у списима, првостепени суд је након обављеног вештачења од стране судског вештака лекара неуропсихијатра др Марије Инес Јовановић и истакнутих примедби од стране тужене у вези са закључком из налаза вештака да сада пок. ВВ у време сачињавања спорног усменог завештања није могао да схвати значај и последице правне радње коју је предузео – односно да није био способан за расуђивање и за слободно изражавање воље одредио на предлог тужене комисијско вештачење. Вештачење је поверено комисији вештака Института за судску медицину Медицинског

факултета у Београду и нико од странака није имао примедби, а у саставу комисије именоване од стране Института били су лекар специјалиста судске медицине, специјалиста неурологије и специјалиста неуропсихијатрије с обзиром на чињеницу да се радило о болеснику са злоћудним тумором мозга у завршној терминалној фази у моменту дијагностике.

Неосновано је жалбено указивање да је првостепени суд одбио доказни предлог тужене за извођење доказа поновним вештачењем преко Судско - психијатријског одбора Медицинског факултета у Новом Саду на који начин је туженој онемогућено да расправља пред судом чиме, тужена указује на битну повреду из одредбе члана 374 став 2 тачка 7 Закона о парничном поступку.

Према стању у списима, након изјашњења комисије вештака Института за судску медицину Медицинског факултета у Београду на примедбе тужене на рочишту одржаном дана 28.3.2023.године, у присуству стручног саветника тужене Др Марка Драговића неуропсихијатра, пуномоћник тужене је на рочишту одржаном дана 7.6.2023. године, предложио да се изврши још једно комисијско вештачење од стране независине комисије Медицинског факултета у Новом Саду са истим задатком, што је првостепени суд одбио као сувишно, у складу са чланом 315 став 2 Закона о парничном поступку, а пуномоћник тужене након тога није имао других доказних предлога и није предложио супер вештачење преко Судско - психијатријског одбора као највише институције, тако да тај доказни предлог не може истицати ни у жалби у складу са одредбом члана 372 став 1 Закона о парничном поступку.

Без утицаја је жалбено указивање да се судски вештаци комисије Института за Судску медицину Медицинског факултета у Београду нису писано изјаснили на примедбе тужене, јер је одредбом члана 271 став 1 Закона о парничном поступку прописано да ће странка примедбе на налаз и мишљење вештака доставити у писаном облику, док је ставом 3 истог члана прописано да ће суд на рочишту расправити примедбе, а према стању у списима чланови комисије су се на примедбе тужене изјаснили на рочишту од 28.3.2023. године уз учешће ангажованог стручњака од стране тужене – др Марка Драговића лекара неуропсихијатра у погледу постављања питања.

Неосновано је жалбено указивање тужене на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 Закона о парничном поступку да првостепени суд није поступио по налозима из претходне одлуке Апелационог суда у Београду, јер је првостепени суд у складу са чланом 398 став 2 Закона о парничном поступку извео све парничне радње и расправљао сва спорна питања на које је указао другостепени суд у свом решењу.

Приликом доношења одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе али их посебно не образлаже јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка чију висину определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим у време пресуђења, са законском затезном каматом у складу са чланом 277 Закона о облигационим односима од извршности до исплате.

Како тужена није успела са жалбом, то је сходно члану 165 став 1 у вези са чланом 153 став 1 Закона о парничном поступку, одбијен као неоснован, њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић